

απόψεις

Η συνεχής συζήτηση για την φορολογική «αυτοκαταγγελία»

Κατά τα τελευταία σχεδόν δύο χρόνια, η δημόσια συζήτηση έχει σε μεγάλο βαθμό επικεντρωθεί στη δημιουργία διαδικασίας «αυτοκαταγγελίας» και εθελουσίας καταβολής φόρου για παρελθούσες χρήσεις, στο πλαίσιο της εθνικής προσπάθειας για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Η δημόσια αυτή συζήτηση ξεκίνησε από την προηγούμενη κυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας - ΠΑΣΟΚ και εξακολουθεί να βρίσκεται στην επικαιρότητα και κατά τις δύο επάλληλες, πρόσφατες κυβερνήσεις ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ. Ενώ, προτεινόμενα σχέδια ρυθμίσεων επικοινωνούνται στους θεσμούς, χωρίς τελικά να υπάρχει συμφωνία για να νομοθετηθεί η σχετική ρύθμιση.

Η δυσκολία της νομοθέτησης της σχετικής ρύθμισης προφανώς σχετίζεται άμεσα με τη δυσκολία ρύθμισης του περιεχομένου της καθώς και με τη δυσκολία της «κοινωνικής νομιμοποίησης» της, ειδικότερα έναντι των μέχρι σήμερα και υπό εξαιρετικά δυσχερείς συνθήκες συνεπών φορολογούμενων.

Η επιλογή και το περιεχόμενο μιας τέτοιας ρύθμισης συνιστούν τομή ανάμεσα στο εθνικό δημόσιο συμφέρον της συλλογής δημοσίων εσόδων και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και του συνταγματικού δικαιώματος της ισότητας σε συνδυασμό με την εθνική και πάλι ανάγκη για την καλλιέργεια και ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης, η οποία συνιστά ουσιώδη παράμετρο για την απρόσκοπτη εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού.

Κάθε τυχόν ελάφρυνση φορολογικού συντελεστή καθώς και προσαυξήσεων που τυχόν θα περιλαμβάνει η ρύθμιση της αυτοκαταγγελίας:

- αφενός, θα συνιστά κίνητρο για να μαζευτούν από το ελληνικό δημόσιο περισσότερα χρήματα, αφού στους μέχρι σήμερα μη έχοντες καταβάλλει θα παρέχεται ισχυρό φορολογικό πλεονέκτημα, ώστε να προβούν σε άμεση καταβολή,*
- αφετέρου, όμως, θα δημιουργεί σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο σε όλους όσους*

μέχρι σήμερα έχουν καταβάλει εμπρόθεσμα και νόμιμα τον οφειλόμενο από αυτούς φόρο, καταβολή που συχνά υπό τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες των τελευταίων ετών οδηγούσε στη δυσμενή αλλοίωση του βιοτικού επιπέδου των καταβαλλόντων ακόμη και σε εκποίηση περιουσιακών τους στοιχείων.

Επιπρόσθετα, η λύση στην ως άνω εξίσωση καθίσταται ακόμη δυσχερέστερη, αν αναλογισθούμε ότι μέρος της οξείας οικονομικής κρίσης οφείλεται στην επί πολλά έτη άρνηση τμήματος της ελληνικής κοινωνίας να καταβάλλει στα δημόσια ταμεία τον φόρο που αναλογούσε στη φοροδοτική του ικανότητα. Έτι, περαιτέρω, η εξίσωση δυσκολεύει, αν αναλογισθούμε ότι μέρος της φοροαποφυγής αυτής, ιδίως αναφορικά με τα ακίνητα, αλλά και με τους αυτοαπασχολούμενους κ.ο.κ. αναπτύχθηκε υπό την ανοχή της οργανωμένης πολιτείας. Ας μην ξεχνάμε τη συνεχή (με μικρά διαλλείματα) άρνηση της πολιτείας να παράσχει κίνητρο έκπτωσης δαπανών με απόδειξη από το δηλούμενο εισόδημα, με αποτέλεσμα ουδείς φορολογούμενος να έχει κίνητρο να ζητήσει και λάβει Α.Π.Υ. ή Α.Π.Α. Ας μην ξεχνάμε επίσης την γιγάντωση της αγοράς ακινήτων που αποτέλεσε την ατμομηχανή για την εισοδό μας στην ΟΝΕ, γιγάντωση που έλαβε χώρα με τη χορήγηση στεγαστικών δανείων, συνοδευόμενων από τη χορήγηση «επισκευαστικών» κ.λπ. δανείων. Ας μην ξεχνάμε τέλος, ότι επί δεκαετίες ολόκληρες οι φορολογικοί έλεγχοι στα φυσικά πρόσωπα και ιδίως για το σύνολο της περιουσίας τους και όχι για κάποια μεμονωμένη πηγή εισοδήματος, ήταν σχεδόν ανύπαρκτη. Τέλος, ας μη ξεχνάμε ότι κατά τα τελευταία έτη, η δημόσια ζωή έχει δηλητηριαστεί από την ύπαρξη πολλαπλών και αμφίβολης συνταγματικής ανοχής «λιστών», οι οποίες και παρά τις συνεχείς παρατάσεις παραγραφών, εντούτοις δεν εκκαθαρίζονται.

Τέλος, δύσκολη είναι η απόφαση, αναφορικά με την έκταση της υπό κρίση ρύθμισης. Θα ήταν αποτελεσματικότερο και δικαιότερο, σε αυτή να δύνανται να ενταχθούν και οι ήδη εκκρεμείς υποθέσεις; Και σε ποιο στάδιο εκκρεμότητάς τους; Θα περιληφθούν και αυτές για τις οποίες εκκρεμεί εισαγγελική παραγγελία, αλλά δεν έχουν ελεγχθεί; Θα ενταχθούν όσες ελέγχονται, αλλά δεν έχει οριστικοποιηθεί ο φορολογικός καταλογισμός; Αυτές που εκκρεμούν στη ΔΕΔ, στα διοικητικά δικαστήρια, στο ΣΤΕ;

Το περιεχόμενο και η οριοθέτηση της ρύθμισης είναι δυσχερές και κάθε επιλογή θα πρέπει να σταθμίζει τα προαναφερθέντα αντικρουόμενα αγαθά. Όμως, η συνεχής συζήτηση για τη ρύθμιση, η αναμονή για αυτή και η διαρροή αντικρουόμενων πληροφοριών έχει και αυτή μεγάλο αρνητικό κόστος.

Συχνά είναι προτιμότερη η επιλογή μιας λύσης, ακόμη και αν αυτή δεν είναι η βέλτιστη, από τη μη επιλογή.

Ασπασία Μάλλιου